

Capacitatea si gradul de insertie a absolventilor Universitatii din Craiova pe piata fortei de munca

Pornind de la premisa ca, tranzitia de la scoala la locul de munca constituie o preocupare atat pentru politicile din domeniul educatiei, cat si pentru cele din domeniul ocuparii fortei de munca si ca tranzitia de la scoala la viata activa este un proces indelungat, care necesita atentie, rabdare si o pregatire temeinica, Universitatea din Craiova, depune eforturi sustinute pentru a creste constant gradul de insertie a propriilor absolventi pe piata fortei de munca si pentru a demonstra ca viitorul absolvent poate deveni un exponent viabil al sistemului de invatamant pe piata muncii.

Tranzitia de la scoala la viata activa este un proces indelungat, care necesita atentie, rabdare si o pregatire temeinica. Stagiile de practica ale studentilor reprezinta prima ocazie cu care studentii iau contact cu mediul activitatii practice si au capacitatea de a-i pregati pe studenti pentru statutul lor de absolvent si, respectiv, de persoana aflata in cautarea unui loc de munca.

Universitatea din Craiova incearca sa valorifice oportunitatea de a accesa fonduri europene si granturi norvegiene pentru a putea perfectiona sistemul de derulare a stagiilor de practica pentru studenti. Sprijinul financiar, astfel obtinut, va fi redirectionat pentru a sustine o reforma a procedurilor specifice ce faciliteaza apropierea dintre mediul academic si mediul economico-social, interesul fiind centrat pe student, pe cresterea competentelor, a adaptabilitatii si competitivitatii acestuia.

Scopul principal al Studiului vizeaza analiza corelatiei dintre cererea si oferta de forta de munca din Regiunea Sud-Vest Oltenia precum si a potentialului de a facilita tranzitia de la scoala la viata activa, iar, in acest sens, ne vom indrepta atentia catre urmatoarele directii de actiune:

- Sprijinirea initiativelor de parteneriat intre scoli, universitati si intreprinderi;
- Dezvoltarea si furnizarea serviciilor de orientare, consiliere si indrumare in sprijinul tranzitiei de la scoala la viata activa;
- Monitorizarea insertiei tinerilor absolventi pe piata muncii;
- Dezvoltarea actiunilor inovatoare in vederea imbunatatirii tranzitiei de la scoala la viata activa.

Piata muncii poate fi descrisa ca fiind ansamblul actelor de vanzare-cumparare a fortei de munca ce au loc intr-un spatiu economic, relevand intalnirea cererii cu oferta de munca, stabilirea pe aceasta baza a conditiilor pentru angajarea salariatilor, negocierea si fixarea salariilor in functie de performantele lucratorilor si realizarea mobilitatii salariilor si a fortei de munca.

In cadrul studiului ne-am propus evaluarea proceselor pe piata muncii, ca dimensiuni, structuri si tendinte, cu importanta pentru definirea tuturor laturilor politicilor active de ocupare si protectie sociala. Demersul legat de rolul pe care il detine piata muncii in sistemul de piete se

justifica prin faptul ca dreptul la munca, libera alegere a profesiei, sunt drepturi fundamentale ale omului intr-o societate democratica. Din aceasta perspectiva, asigurarea locului de munca este nu numai un act economic, ci si unul de echilibru social si politic. Asadar, ocuparea fortei de munca nu poate fi lasata numai pe seama mecanismelor de piata, ci trebuie implicate si raspunderea universitatilor si a societatii in ansamblul ei.

Nivelul ocuparii fortei de munca ofera o prima masura a cererii de forta de munca la nivel regional. In conditiile accelerarii restructurarii si sporirii insecuritatii locului de munca, pe piata muncii s-au acumulat un numar mare de probleme sociale, ocuparea fortei de munca devenind una dintre zonele cele mai tensionate ale societatii. Regiunea Oltenia s-a confruntat cu o criza a ocuparii fortei de munca, in conditiile declinului economic instalat in ultimii ani. Privatizarea si restructurarea economiei regionale au influentat semnificativ piata muncii, determinand masive disponibilizari si aparitia fenomenului de somaj. Involutiile din economie au restrans posibilitatile de ocupare a fortei de munca; numarul populatiei active si, mai ales, a celei ocupate, respectiv rata de activitate si de ocupare s-au redus, iar somajul s-a cronicizat.

Echilibrul ocuparii fortei de munca, segment al echilibrului general al economiei, constituie o problema de interes social si economic. Ca atare, consideram utila abordarea unor aspecte privind metodele si instrumentele de echilibrare a pietei muncii, pornind de la definirea conceptului de ocupare deplina a fortei de muncasi de echilibru al ocuparii.

In orice economie se gasesc permanent persoane aflate in una dintre situatiile urmatoare: doresc o activitate remunerata si pot sa o indeplineasca avand capacitatea fizicasi intelectuala necesara; doresc un loc de munca remunerat, dar nu au fie capacitatea fizica, fie intelectuala, necesare sa raspund a unor nevoi ale societatii sau dorintelor acestora; poseda capacitatile fizice si /sau intelectuale, dar nu doresc (inca) sa gaseasca un loc de munca; consuma, fara a avea inca venituri proprii dar se pregatesc pentru viata activa; au capacitate de munca, dar nu participa la muncasi consuma din venitul oferit de sistemele de asistenta sociala (someri), asteptand un loc de munca; consuma un venit rezultat in urma muncii anterioare (pensionari).

Spre deosebire de oferta de forta de munca dintr-o zona, care poate fi analizata in detaliu din punct de vedere statistic si estimata prin metode specifice, cererea de forta de munca este un fenomen cu caracter neliniar, extrem de sensibil la modificari structurale si conjuncturale. Cererea de forta de munca tinde sa se autonomizeze de oferta de forta de munca prin renuntarea la tiparul traditional al ocuparii fortei de muncain economia casnica, antrenand mari deplasari in ocupare ale unor insemnate contingente de lucratori din mediul rural in activitati non-agricole, in special cu caracter industrial si de servicii.

Cererea de forta de munca reprezinta necesarul de lucratori in diferite meserii si profesii, intr-un anumit areal geografic si interval de timp. Deoarece intre un lucrator potential si ocuparea unui loc de munca se interpune, de regula, un anumit agent economic, se poate afirma faptul ca cererea de forta de munca este expresia vointei si nevoii unui de a achizitiona factorul de productie munca.

In cazul regiunii analizate trebuie sa aducem in discutie si segregarea, precum si nevoia de o abordare in etape a problemei desegregarii. In unele cazuri segregarea este un proces care a inceput cu mult timp in urma, poate sa dureze de generatii, iar la nivelul localitatii/zonei,

separarea este un fenomen care nu este pus in discutie de nici una dintre parti. Chiar punerea in discutie a acestui fenomen in cadrul zonei/localitatii poate reprezenta primul pas. E posibil ca atitudinile comunitatii majoritare sa nu fie prietenoase fata de grupul segregat (aceasta e una din cauzele segregarii) sau poate chiar autoritatea locala a generat acest fenomen (prin relocare). De aceea selectarea si descrierea masurilor pentru desegregare trebuie sa tină cont de:

- cauzele segregarii (cum s-a ajuns in aceasta situatie);
- principalii agenti care au generat segregarea (autoritatea locala, politicile de locuire, autosegregare, etc);
- principalele probleme cu care se confrunta comunitatea segregata;
- principalii agenti care pot contribui la desegregare;
- principalele obstacole in calea procesului de desegregare si cum vor fi ele adresate.

In cadrul studiului am folosit ca metoda de culegere a datelor chestionarul si datele statistice publicate de Institutul National de Statistica.

In anul 2016 in regiunea Sud-Vest Oltenia, si-au desfasurat activitatea 37405 intreprinderi din agricultura (4,15%), industrie (9,17%), constructii (8,14%), comert (38,28%) si alte servicii. Regiunea Sud-Vest Oltenia se caracterizeaza prin ponderea mare a numarului de intreprinderi active in comert.

Din total, majoritatea (89,5%) sunt microintreprinderi, 8,9% sunt intreprinderi mici, 1,37% sunt intreprinderi mijlocii si 0,22% sunt intreprinderi mari (vezi fig. 1).

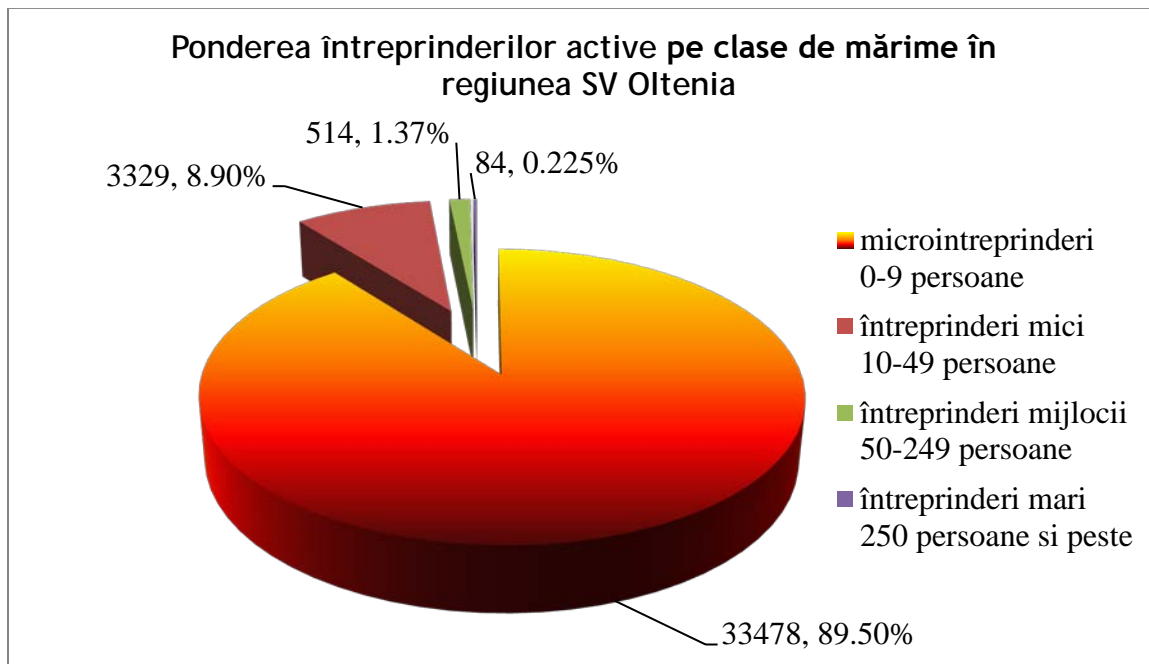

Fig1. Ponderea întreprinderilor active pe clase de marime in regiunea SV Oltenia

Microintreprinderile din regiunea Sud-Vest Oltenia (33.478 unitati) reprezinta 7% din totalul microintreprinderilor din Romania (495.019).

Repartizarea microintreprinderilor pe judete in regiunea Sud-Vest Oltenia este prezentata in figura de mai jos. Observam ca cea mai scazuta valoare se gaseste in judetul Mehedinti (9%), iar cea mai mare valoare o detine judetul Dolj (38%).

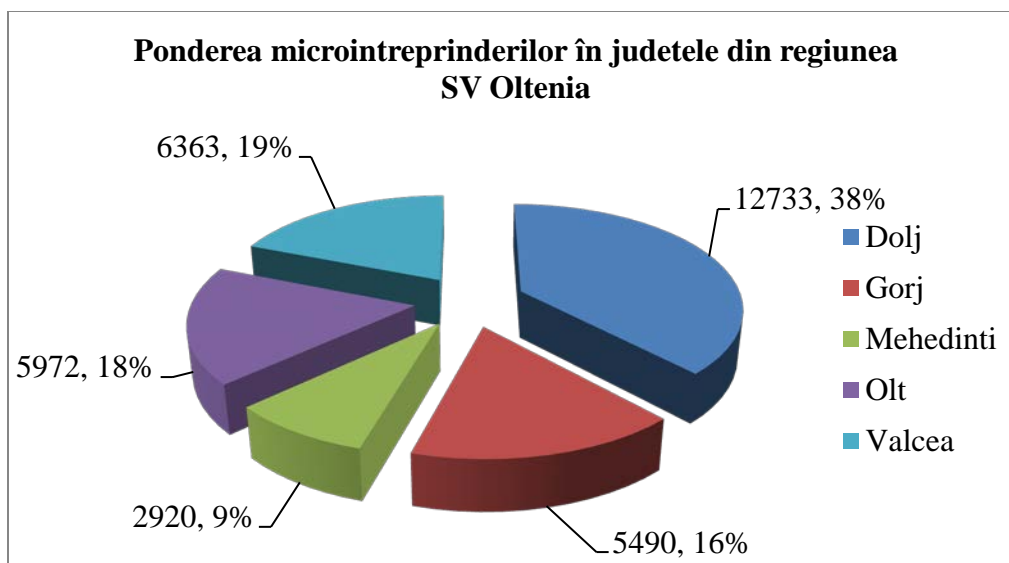

Fig.2 Repartizarea microintreprinderilor pe județele regiunii SV Oltenia

Microintreprinderile din județul Dolj în procent de 41,53% au ca obiect de activitate comerțul, 7,57% se găsesc în industria prelucrătoare, 4,07% în agricultura, silvicultură și pescuit, 6,84% în construcții, 4,49% în hoteluri și restaurante, 7,5% în transport și depozitare.

În județul Gorj își desfășoară activitatea 5490 de microintreprinderi, dintre care 39,74% în comerț, 6,89% în industria prelucrătoare, 8,34% în construcții, 10,02% în transport și depozitare, 6,76% în hoteluri și restaurante.

Județul Mehedinti deține cel mai mic număr de microintreprinderi (2920) dintre care 37,09% își desfășoară activitatea în comerț, 6,75% în industria prelucrătoare, 17,09% în transport și depozitare, 5,86% în hoteluri și restaurante, 6,88% în construcții.

În județul Olt, microintreprinderile sunt în număr de 5972, dintre care 42,03% activează în comerț, 7,95% în industria prelucrătoare, 6,40% în agricultura, silvicultură și pescuit, 8,77% în construcții.

Județul Valcea vine cu un aport de 6363 de microintreprinderi care majoritatea activează în comerț (34,1%), transport și depozitare (16,11%), industria prelucrătoare (7,64%), hoteluri și restaurante (6,87%) ș.a.

În absența unei baze de date integrate referitoare la întreprinderile mici și mijlocii, o provocare a fost identificarea surselor de date relevante, colectarea datelor fiind un proces dificil, în care însă sprijinul Institutului Național de Statistică a fost binevenit.

Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) reprezintă 99% din toate întreprinderile din UE, în schimb în regiunea Sud-Vest Oltenia se observă că acestea dețin doar 10,27% din totalul întreprinderilor active din regiune.

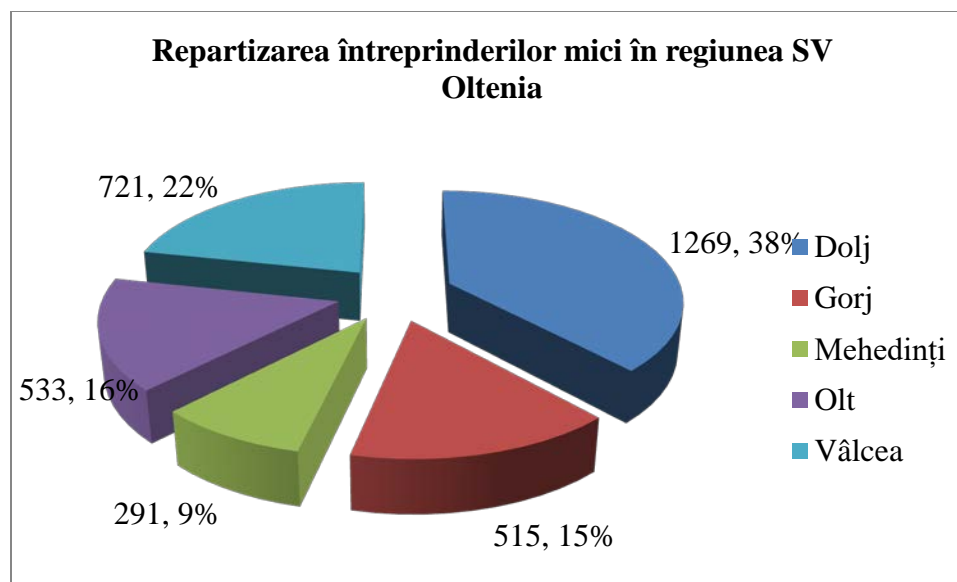

Fig 3 Repartizarea întreprinderilor mici pe județele regiunii SV Oltenia

Județul Dolj se înscrie în trendul regional. În anul 2016, din cele 1269 de întreprinderi mici active, cea mai mare pondere aveau ca obiect de activitate comerțul (30,02%), urmate de întreprinderile cu activitate de industrie (19,23%), construcții (11,82%), hoteluri și restaurante (7,25%) s.a.

La nivelul județului Gorj existau 515 întreprinderi mici. În comerț se desfășurau activitatea 31,84%, în industria prelucrătoare 20,97%, în construcții 10,88%, în hoteluri și restaurante 7,96%.

Cele mai puține întreprinderi mici se găsesc în județul Mehedinți (291). Cea mai mare pondere aveau ca obiect de activitate comerțul (30,24%), urmate de întreprinderile cu activitate în industria prelucrătoare (15,12%), construcții (13,06%), hoteluri și restaurante (7,90%), transport și depozitare (8,93%).

În județul Olt, întreprinderile mici sunt în număr de 533, dintre care 31,52% activează în comerț, 24,39% în industria prelucrătoare, 8,63% în agricultură, silvicultură și pescuit, 12,38% în construcții, 5,44% în hoteluri și restaurante.

Pe locul 2 în rândul județelor din regiunea Sud-Vest Oltenia se află județul Vâlcea cu un număr de 721 de întreprinderi mici, dintre care 26,21% au ca obiect de activitate comerțul, 19,28% își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare, 16,92% în construcții, 9,71% în hoteluri și restaurante, s.a.

Mai multe întreprinderi mijlocii activează în domeniul industriei prelucrătoare, acesta fiind singurul segment de IMM în care comerțul nu este pe prima poziție în top.

Regiunea Sud-Vest Oltenia deține 514 întreprinderi active cu 50-249 salariați.

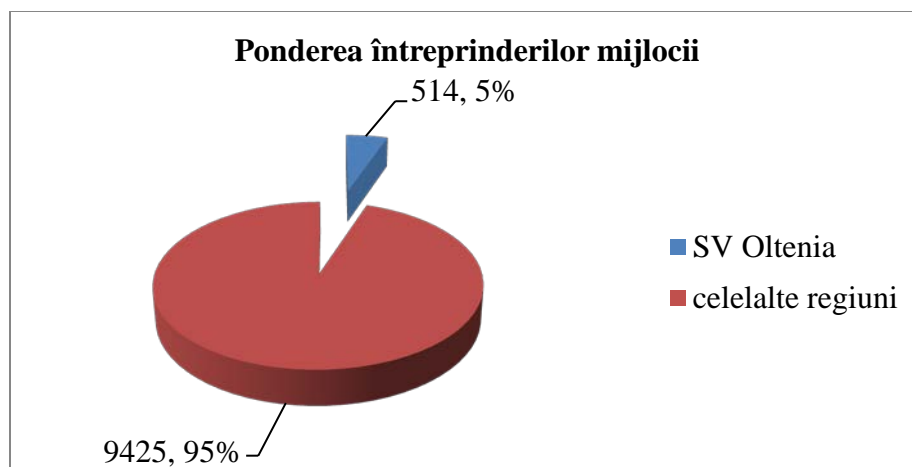

Fig.4 Pondereea intreprinderilor mijlocii din regiunea SV Oltenia

In judetul Dolj, exista 193 de intreprinderi mijlocii din care 39,9% activeaza in domeniul industriei prelucratoare, 11,92% in constructii, 21,76% in comert, s.a.

Judetul Gorj detine 69 de intreprinderi active cu 50-249 de salariati, repartizate astfel: 37,68% in industria prelucratoare, 23,19% in comert, 7,25% in constructii s.a.

Judetul Mehedinti detine 44 de intreprinderi active cu 50-249 de salariati din care 44,18% activeaza in domeniul industriei prelucratoare, 11,36% in constructii, 11,36% in comert.

Totalul intreprinderilor mijlocii active din judetul Olt este de 99, din care 44,41% activeaza in industria prelucratoare, 18,18% in constructii, 12,12% in comert, 9,09% in agricultura, silvicultura si pescuit.

In judetul Valcea sunt 109 intreprinderi active, din care 44,95% sunt din industria prelucratoare, 18,35% in constructii, 11,01% in comert, 8,26% in transport si depozitare, 6,42% in hoteluri si restaurante.

Rata somajului total maxima se afla in judetul Mehedinti, in timp ce valoarea minima se gaseste in Valcea. Rata somajului feminin maxima se afla in judetul Gorj, iar valoarea minima se gaseste in Olt.

Se constata ca din numarul total al absolventilor Universitatii din Craiova chestionati, 67% s-au angajat in profilul specializarii, indeplinind standardul cerut de ARACIS. Pe ani de studii, relevante sunt datele aferente promotiei 2016. Astfel, pentru anul 2016, constatam un procent de 82% de absolventi incadrati in profilul specializarii, in timp ce pentru anul 2017, procentul este mai mic, de numai 60%. Pentru celelalte promotii, rezultatele nu sunt edificatoare datorita numarului mic de absolventi chestionati.

In ceea ce priveste dorinta absolventilor de a relua cursurile la aceeași specializare, 85% dintre cei chestionati ar dori, in ipoteza reluării cursurilor, sa se inscrie la aceeași specializare, aspect apreciat pozitiv.

Nivelul pregatirii teoretice si practice primita in timpul facultatii, precum si sansele absolventilor specializarii pe piata muncii se prezinta in felul urmatoar:

- pregatirea teoretica primita in timpul facultatii de absolventii este foarte buna, aspect apreciat pozitiv;
- pregatirea practica a primit cel mai mic punctaj incadrandu-se in zona centrala a intervalului de notare, deci calificativ bine. Apreciem ca exista rezerve pe aceasta linie pentru imbunatatirea rezultatelor;
- sansele de angajare ale absolventilor sunt apreciate cu un calificativ de bine.

In concluzie Universitatea din Craiova trebuie sa isi adapteze in permanenta curricula la cerintele pietei fortei de munca. Sa puna accent pe pregatirea practica a studentilor prin cresterea treptata a numarului de ore alocate activitatii practice a fiecarei specializari.

RESPONSABIL CONTRACT,

Conf.univ.dr. Mihai Constantin Razvan BARBU